

ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА В УКРАЇНІ

УДК 796.011.3

БІБЛІОТЕЦІ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ — 65

Свістельник І. Р.

Львівський державний університет фізичної культури

Анотація. У статті розглянуто формування і розвиток бібліотеки ЛДУФК — єдиної бібліотеки у Західному регіоні України, яка має унікальний фонд спортивної літератури. Встановлено, що впродовж багатьох років керівник бібліотеки Т. І. Карпенко та колектив бібліотекарів під її керівництвом формували книжковий фонд, удосконалювали інформаційне забезпечення навчального та наукового процесів, видозмінювали форми інформаційного обслуговування, докладали зусилля для перетворення бібліотеки у потужну інформаційну складову вищого навчального закладу. Показано, що в останнє 20-річчя бібліотека ЛДУФК у зв'язку з недофінансуванням шукає інші способи інформаційного забезпечення студентів та науковців ВНЗ, зокрема формує інформаційно-бібліографічну інформацію, здійснює наукову та видавничу роботу з бібліографування історії вищого навчального закладу та провідних науковців ВНЗ, прагне жити проблемами і завданнями свого університету, удосконалюючи всі напрямки роботи.

Ключові слова: бібліотека, історія, вищий навчальний заклад, інформаційне забезпечення.

Постановка проблеми. Бібліотека як культурний феномен існувала протягом багатьох століть, змінювалася і перетворювалася внутрішньо та зовнішньо. Традиційно її головною функцією було збереження, систематизація та розповсюдження інформації. З появою вищих навчальних закладів бібліотеки зі сховищ літератури перетворили на центри доступу до знань. Зміна місії бібліотеки була продиктована посиленням ролі знань у суспільному розвитку. Сучасні інформаційні технології дозволили розповсюджувати знання незалежно від місця знаходження їх матеріального носія [1]. Історія бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю тісно пов'язана з історією розвитку галузі фізичної культури і спорту, вони відіграли важливу роль, накопичуючи, опрацьовуючи та надаючи інформацію на перших етапах формування галузевого інформаційного простору; забезпечували ще недостатньо чітко сформульовані інформаційні запити викладачів і студентів з фізкультурно-спортивної, медико-біологічної, психолого-педагогічної тематики інформаційними виданнями. Упродовж багатьох років здійснювали науково обґрунтований відбір фахової інформації, працювали над її збиранням, збереженням, систематизацією, використанням та забезпеченням доступності. Активно здійснювали інформаційне забезпечення навчального процесу та науководослідної роботи, ставали інформаційними посередниками між видавцями та науковцями, аку-

мулювали навчальну та спеціалізовану наукову літературу. Підручники, довідники, спортивна, суспільно-політична та художня література стали основою формування фондів, які обслуговували студентів, науковців, професорсько-викладацький склад.

У сучасних умовах роль бібліотеки ВНЗ фізкультурного профілю оцінюють як за традиційними показниками (бібліотечний фонд, кількість передплачених періодичних видань, чисельність читачів, відвідування бібліотеки, книговидача), так і за рівнем комфортності доступу до інформації незалежно від її формату, відповідності параметрів створеної інформації міжнародним стандартам. Поєднання традиційних та електронних ресурсів є характерною ознакою сучасної бібліотеки, а задоволення інформаційних потреб користувачів — пріоритетом її діяльності.

Мета дослідження — дослідити формування бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури та її роль в інформаційному забезпеченні навчального і наукового процесів навчального закладу.

Результати дослідження. 2011 рік став ювілейним для Львівського державного університету фізичної культури — єдиного навчального закладу такого типу у Західному регіоні України. Виповнилося 65 років від часу його заснування. З 1939 року це був технікум фізичної культури, з 1946 року — інститут, а з 2006 року — університет. Від початку навчальний заклад мав власну бібліотеку, яка свій

історичний шлях додала як невід'ємна його складова. Початок фондам бібліотеки поклали 500 примірників книг, переданих з Державного центрального інституту фізичної культури (Москва). Містилася бібліотека на першому поверсі в одній невеликій кімнаті (тепер це деканат факультету здоров'я людини і туризму) і мала читальну залу (читальню, як її тоді називали). Працювали у бібліотеці на той час лише два працівники: завідувач бібліотеки Гавловська Слава Йосипівна і Тарапат Ірина Петрівна. Упродовж 1946–1951 років завідувачі бібліотеки і працівники змінювалися. Так, з 1947 року на посаді завідувача бібліотеки працював Тарапат Олександр Іванович, бібліотекарем — Якубенко Олександра Михайлівна, з 1948 року — Князькіна Ганна Никифорівна (завідувач бібліотеки) та бібліотекар Дмитрева Галина Арсентіївна, яку змінила Стернюк Ірина Петрівна.

У 50-х роках поступово надходила нова література: книги, брошури, періодичні видання. Їх було небагато, але вони інформаційно забезпечували 156 студентів новоствореного ВНЗ. Оскільки фонди бібліотеки збільшувалися, 1952 року прийняли на роботу ще одного бібліотекаря — Черкасову Параскевію Петрівну (працювала до 1953 року). 11 листопада 1953 року Г. Н. Князькіна була переведена на посаду бібліотекаря, а на місце завідувача бібліотеки наказом ректора інституту призначили Рожкову Лідію Анатоліївну. Л. А. Рожкова мала вищу бібліотечну освіту, закінчила Харківський державний бібліотечний інститут, але пропрацювала у бібліотеці ЛДДФК не довго — 1954 року звільнилася. Майно бібліотеки та книжковий фонд прийняла Г. Н. Князькіна, яка з 1954 року працювала разом з бібліотекарем Салик Ярославом Михайлівною та І. П. Стернюк (остання мала численні подяки від керівництва інституту за кваліфіковану роботу та якісне забезпечення навчального процесу, а йдучи 1969 року на пенсію, отримала Почесну грамоту). 1 вересня 1959 року Я. М. Салик звільнилася, а до бібліотеки прийшла працювати Карпенко Тамара Іванівна.

На початку 50-х років для узгодження роботи бібліотеки з науковою та навчальною роботою була створена Бібліотечна рада, яку очолювала завідувач кафедри іноземних мов М. Д. Тетюхіна. Членами ради були: старший викладач кафедри фехтування В. С. Келлер, завідувач бібліотеки Г. Н. Князькіна, старші лаборанти кафедр марксизму-ленінізму та теорії фізичного виховання Д. М. Щербина та Л. О. Ширякова, студенти Є. М. Свенсон, Н. Н. Новіков та сталінський стипендіат Е. Д. Сладков.

На початку 60-х років відбулося значне збільшення обсягів інформаційних джерел: до бібліотеки надходить навчальна, науко-

ва література, галузева періодика; замовляють необхідну кількість літератури для достатнього забезпечення навчального процесу та тренувальної діяльності; збільшують площі для самостійної роботи студентів — організовують читальний зал у новозбудованому гуртожитку; визначають пріоритети роботи.

У 70-ті роки бібліотека зазнала інтенсивного розвитку, поповнювалася книгами, спеціалізованою літературою, фаховими виданнями. Збільшувалася кількість студентів інституту, а відповідно і кількість читачів, зростала книговидача та кількість штатних працівників, більшість яких мали вищу бібліотечну освіту. Надання якісної, оперативної, актуальної інформації відповідно до вимог часу, удосконалення форм і методів обслуговування, зміна форм інформаційної та бібліографічної роботи, формування інформаційно-пошукового апарату (каталогів) — ось що характеризувало бібліотеку цих років. Збільшення книжкового фонду настійливо вимагало суттєвого розширення площ, якісного та системного формування книжкового масиву, удосконалення розміщення літератури. У користування бібліотеці було надано нові приміщення: реорганізовано абонемент (дві кімнати), створено книгосховище (три кімнати), відділ бібліографії, який згодом переріс в інформаційно-бібліографічний (дві кімнати). Бібліотеку оснащували столами, стелажми, каталожними шафами тощо.

У 70-х роках на посаду завідувача бібліотеки була призначена досвідчений фахівець бібліотечної справи, бібліограф за освітою Тамара Іванівна Карпенко, яка керувала бібліотекою з 1976 до 1996 року. Т. І. Карпенко досконало знала фонд бібліотеки, активно пропагувала бібліографічні знання, була мудрим і виваженим керівником, бачила перспективи і впроваджувала позитивний досвід у роботу бібліотеки. Завдяки її зусиллям фонди бібліотеки стали спеціалізованими, динамічно зростали, поповнювалися. Комплектування проводилося централізовано, а також за рахунок дарунків та книжкових колекцій приватних осіб. Тамара Іванівна створила відповідну для ВНЗ структуру бібліотеки, багато працювала над удосконаленням усіх ланок обслуговування, зокрема було уведено єдиний читацький формуляр, книгозбірня проводила комплектування філіалів бібліотеки, створених при кафедрах та студентських гуртожитках. Зусиллями Т. І. Карпенко була розроблена і деталізована бібліотечно-бібліографічна класифікація розділу фізичної культури і спорту, утворено нові відділи бібліотеки: відділ комплектування та опрацювання фонду (дві кімнати), відділ суспільної літератури, де зберігалася періодика бібліотеки (одна кімната); впроваджено нові фор-

ми роботи з читачами. Був достатньо добре сформований довідково-пошуковий апарат: каталоги (алфавітний, систематичний, службовий) та картотеки (предметна, психолого-педагогічна, картотека наукових праць викладачів та співробітників ЛДДФК, а пізніше — картотека авторефератів дисертацій (алфавітна і предметна)). Як фахівець Т. І. Карпенко досконало знала інформацію галузі фізичної культури і спорту, розуміла роль книги у розвитку особистості, була незаперечним професіоналом, мала організаторський талант, фаховий досвід, була віддана бібліотечній справі. Ще працюючи на посаді бібліографа, вона вперше узагальнила науковий досвід вищого навчального закладу та уклала бібліографічний покажчик науково-дослідних та науково-методичних праць професорсько-викладацького складу Львівського державного інституту фізичної культури за період від 1946 до 1962 років (1964); як завідувач бібліотеки комплектувала її багатогалузевою літературою: книгами з медицини, біології, хімії, педагогіки, психології, філософії, соціології, історії, мистецтва, політології, економіки, логіки, книгами російської, української, зарубіжної художньої літератури тощо; сприяла передплаті значної кількості галузевих періодичних видань не тільки до читальних залів головного корпусу бібліотеки, але й до читальних залів гуртожитків. На початку 80-х років під її керівництвом бібліотека активно формувала систему інформаційного забезпечення, яка передбачала удосконалення форм доведення інформації до професійно-педагогічних кадрів і підвищення оперативності інформаційної діяльності. Бібліотекарі здійснювали пропаганду наукових знань шляхом розповсюдження інформаційних джерел серед тренерів, наукових працівників, викладачів та студентів, доведення теоретичних ідей до відомих фахівців, що сприяло підвищенню їхньої кваліфікації. Уперше були проведені Дні інформації та Дні кафедр.

Наприкінці 80-х років основну увагу починають приділяти самостійній роботі студентів, у зв'язку з чим зростає роль навчально-методичного забезпечення, а наявність необхідної навчальної літератури різних типів і призначення стає вагомим чинником якості підготовки фахівців. Бібліотека не стоїть осторонь цих процесів і постійно удосконалює методичну роботу: у рамках вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» уперше започатковано проведення лекційних і практичних занять з бібліографії (науки про опис інформаційних джерел). Ініціатором цього стає Т. І. Карпенко. Водночас із відкриттям 1985 року при ЛДДФК аспірантури зусиллями завідувача бібліотеки аспірантам читають курс бібліографічних знань: навчають правил користу-

вання каталогами і картотеками, формують уміння та навички складання бібліографічного опису. Фонд бібліотеки щомісяця зростає на тисячі примірників, а інформаційне забезпечення навчального процесу досягає рекордної кількості: кожен студент, що навчається у ЛДДФК, має навчальну, наукову, спортивну літературу з предмета, який вивчає (1:1). Великими партіями надходить періодика. Книжковий масив поповнюється не тільки фаховою літературою, а й працями професорів, викладачів університету — відомих вчених та спортсменів — В. М. Андрієвського, О. Б. Суника, В. С. Келлера, Т. О. Третілової, А. А. Тер-Ованесяна, М. А. Джафарова та багатьох інших.

Наприкінці 80-х років автоматизовують ручну працю бібліотекарів — у відділі абонементу встановлюють ліфт, який дозволяє піднімати книги та періодику з книгосховища; оптимізують інформаційне забезпечення. Бібліотека набуває статусу універсальної, оскільки комплектується за всіма галузями знань, і стає найбільшою галузевою книгозбірнею у Західному регіоні України. Штат бібліотеки у той час налічував 28 осіб з чітко визначеною структурою: відділ комплектування та опрацювання літератури, відділ інформації, відділ бібліографії та відділ обслуговування, до якого входили читальні зали (на початку 90-х у новозбудованому гуртожитку на вул. Підголюско відкривають нову читальню залу).

У 90-ті роки суспільно-політична ситуація в країні негативно вплинула на становище бібліотеки навчального закладу. Роками сформована система інформаційного забезпечення, яка чітко визначала розповсюдження наукової, навчальної, спортивної, методичної, організаційно-правової інформації галузі, руйнується, бібліотека, залишившись без щорічного гарантованого захищеного бюджету для поповнення фондів і передплати періодичних видань, опиняється в ситуації, коли протягом 1991–1996 років надходить лише до 100 примірників літератури і невелика кількість назв періодики. Припиняється передплата на галузеві видання країн колишнього Радянського Союзу, зокрема на журнал «Теория и практика физической культуры». Разом із зменшенням фінансування, починаючи з 1993 року, бібліотека втрачає свої приміщення: з чотирьох кімнат в одну переводять відділи комплектування та інформаційно-бібліографічний, зачиняє двері відділ суспільної літератури та читальна зала в одному з гуртожитків на вул. Пасічній (її приміщення віддають єврейській школі). Постає проблема розміщення книжкового фонду і збереження його для подальшого використання. Здійснюється скорочення штату, зокрема зникають посади двох провідних бібліографів, бібліотекаря-реставратора літератури, бібліотекарів I та II

категорії; руйнується структура бібліотеки, її штат становить лише 10 осіб.

На початку 2000 року, маючи проблеми з фінансуванням, бібліотека стратегічним напрямком визначає для себе упровадження сучасних інформаційних технологій у практику інформаційної діяльності: 2001 року отримує перший, а 2002 року — другий комп'ютер, які дозволяють на основі бази даних Access створити картотеки авторефератів дисертацій, дисертацій та картотеки друкованих праць професорсько-викладацького складу, фахових збірників і журналів. 2003 року бібліотека формує базу даних власної генерації за тематикою олімпійського і професійного спорту, яка наприкінці 2006 року налічувала 1832 записи і дозволяла знайти інформацію за прізвищем автора, назвою та тематикою. 2007 року у зв'язку із заміною комп'ютерів на нові та оновленням програмного забезпечення усі картотеки і база даних були повністю втрачені.

Наступний етап автоматизації бібліотечних процесів відбувся лише на початку 2010 року. Університет придбав для бібліотеки програмне забезпечення «УФД-Бібліотека», на основі якого тепер формується електронний каталог, представлений на сайті університету. Електронний каталог презентує лише надходження до бібліотеки книг та статей з періодичних і продовжуваних видань. Його формують два бібліографи, що одночасно працюють з картковими каталогами (чотири) і картотеками (сім). Щомісяця електронний каталог поповнюється на 2 тис. одиниць.

2003 року у зв'язку з нестачею посадкових місць на другому поверсі головного корпусу відкривають ще одну читальну залу, яка виконує роль наукової: там зберігається фонд іноземної літератури різними мовами з галузі фізичної культури і спорту, фонд дисертацій, захищених у ЛДУФК, та авторефератів дисертацій. Водночас у залі можна ознайомитися з навчально-методичним забезпеченням навчальних дисциплін університету.

На початку 2000-х років під час аналізу книгозабезпечення навчального процесу було виявлено, що студенти інституту, незважаючи на те, що з 1994 року в інституті усі навчальні дисципліни було переведено на державну мову викладання, послуговуються навчальними виданнями, надрукованими ще у 70-80-х роках, значна кількість яких (90%) — російською мовою. Тоді рішенням ученої ради пріоритетним завданням визначили фінансувати бібліотеку на придбання україномовної навчальної літератури. Завдяки цьому бібліотека впродовж 2003–2005 років змінила кількісне та мовне співвідношення фонду навчальної літератури, що істотно покращило інформаційне забезпечення навчально-освітнього процесу. У цей період

до бібліотеки щорічно надходило понад 2 тис. примірників літератури державною мовою. 2006 року ці позиції було втрачено.

Сьогодні фонд бібліотеки багатогалузевий, представлений п'ятьма мовами і налічує понад 70 тис. прим. літератури. Це спортивна, навчальна, наукова, суспільна, художня література, збірки наукових праць, матеріали конференцій, автореферати дисертацій, періодичні видання та інші інформаційні матеріали. Основна частина фонду — література спортивної тематики. Зберігаються видання, унікальні за своєю значущістю, зокрема фахові журнали «Теория и практика физической культуры» з 1946 року; книги спортивної тематики 30-40-х років; раритетне видання «Энциклопедический словарь» (Ф. Брокгауз, И. Эфрон); особиста бібліографічна картотека інформаційних джерел професора А. А. Тер-Ованесяна «Обучение в спорте».

Бібліотека ЛДУФК — єдина у Західному регіоні, яка має спортивну літературу, її послугами користуються студенти інших навчальних закладів, зокрема Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівської політехніки, Інституту економіки, бізнесу і туризму, Комерційної академії та багатьох інших. У структурі бібліотеки діють три відділи: комплектування, обслуговування (абонемент і три читальні зали) та інформаційно-бібліографічний. Штат бібліотеки налічує 11 осіб. Бібліотека пропонує своїм користувачам широкий перелік бібліографічних послуг, серед яких: надання бібліографічної та фактографічної інформації; підготовка бібліографічних видань на допомогу навчально-освітньому процесові та науковим дослідженням; опрацювання бібліографічних списків літератури для дипломних, магістерських робіт і дисертацій; індексування наукових тем за УДК та ББК.

Інформаційно-бібліографічна робота бібліотеки є традиційною: забезпечення користувачів бібліографічною інформацією, підготовка науково-інформаційних видань, насамперед бібліографічних покажчиків; наукова та видавнича робота з бібліографування історії вищого навчального закладу та провідних науковців ВНЗ. На сайті університету представлені бібліографічні видання наукових праць ректорів, докторів наук і професорів, проректорів, деканів та завідувачів кафедр. Водночас користувачам надана можливість скористатися електронними бібліографічними виданнями: покажчиком літератури іноземними мовами (галузь фізичної культури і спорту), тематичними покажчиками «Історія фізичної культури», «Вступ до спеціальності», «Спорт в українській діаспорі», анованими покажчиками «Адаптивний спорт», «Олімпійська освіта», покажчиками друкованих праць професорсько-викладацького складу та аспірантів ЛДУФК (2006, 2007, 2008, 2009, 2010

рр.), а також списком спеціалізованої польської літератури (галузь фізичної культури і спорту).

2006 року бібліотека університету зайняла 2-ге місце в огляді-конкурсі на найкращу бібліотеку вищого навчального закладу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, присвяченому 15-й річниці Дня Незалежності України.

Щорічно у стінах бібліотеки експонують книжкові виставки нових надходжень, проводять дні інформації, здійснюється інформаційна підтримка науково-практичних конференцій університету.

Незважаючи на всі зусилля колективу відповідати сучасним вимогам, які висувають до бібліотеки, дуже важко, коли не вирішеною залишається проблема фінансування бібліотеки на поповнення її фонду. Щороку зменшується кількість надходжень: так, 2009 року до бібліотеки надійшло 157 примірників літератури, 2010 року — 505 примірників, 2011 року — 187 примірників, серед яких лише навчальна література. Такою ж болючою залишається проблема розміщення книжкового фонду: недостатня кількість стелажів і шаф (вони були встановлені ще у 60-х роках минулого століття) змушує бібліотекарів розміщувати книги, періодику, магістерські і дипломні роботи на підлозі, на столах, підвіконнях, що призводить до їх фізичної руйнації. Фізичного зношення (припадання пилом, перепад температури, відсутність оправи) зазнає також колекція наукового журналу «Теорія і практика фізической культури» та інших наукових видань. Упродовж 20 років відділ книгосховища не мав опалення, що негативно вплинуло на фізичний стан літератури, особливо наукових журналів. Лише наприкінці 2007 року його було встановлено. З 70-х років приміщення бібліотеки не ремонтували. 2010 року вперше була відремонтована невелика кімната відділів комплектування й інформаційно-бібліографічного, а 2011 року — читальна зала (без кімнати, де зберігається книжковий фонд).

Успіхи бібліотеки — це самовіддана праця колективу. Протягом багатьох років у бібліотеці працювали: О. К. Ананьєва, О. А. Ареф'єва, О. С. Бадьора, Н. Л. Бунакова, Н. І. Бусел, Н. Б. Галас, Н. В. Гожельська, О. Я. Гарджала, Н. Я. Грудзевич, О. Я. Гуменна, А. П. Гуськова, І. Є. Дацко, І. А. Дідух, Н. В. Дикун, Л. Б. Демко, О. І. Доплатюк, Р. В. Екстра, Л. К. Журавльова, Н. Р. Крицька, С. В. Криштанович, С. І. Кедик, І. О. Корвякова, М. Є. Коцур, О. С. Кузнецова, О. О. Лисенко, С. Л. Маліновська, Т. Ф. Матвійчук, М. П. Мелешко, Н. В. Михайлова, М. М. Михонь, Н. М. Муцин, Г. З. Огородник, М. С. Онисько, Б. Е. Петрусь, Р. В. Попова, Т. П. Прокопів, М. І. Сенів, Є. М. Сливка, В. П. Стадник, Я. А. Стасюк, К. М. Стахова, І. П. Стернюк, М. Н. Сявакко, Е. О. Трачук, О. Р. Трохимчук, О. М. Федішин, О. Я. Фляменбаум, Т. М. Чечуліна, О. Л. Щербаківа.

Не забуваючи минулого, зберігаючи найкращі традиції та з вдячністю до тих, хто стояв біля джерел бібліотеки, сьогодні примножують її надбання, забезпечують інформаційні потреби студентів, викладачів у навчально-виховному процесі і науково-дослідній роботі досвідчені фахівці: Н. М. Бойко, Г. В. Буряк, Н. П. Величкович, О. Я. Глова, Н. М. Карпа, І. А. Кирилова, І. В. Коцур, Г. М. Підгайна, Н. Я. Ривко, І. Я. Содома, Ю. Ю. Товт, Р. І. Труба, У. В. Цар, І. С. Шпук, Х. Є. Яремчук, Н. В. Яцура.

За роки, що минули, у стінах бібліотеки ЛДУФК сотні тисяч молодих людей прилучилися до книжкової мудрості, збагатили себе інтелектуально та духовно, пройшли школу життєвого досвіду і самовизначення. У долі кожного з них бібліотека залишила свій слід, так само, як і вони своїми знаннями, уміннями й досвідом залишили слід в історії бібліотеки.

Висновки. Історія бібліотеки ЛДУФК є невід'ємною частиною історії вищого навчального закладу. Від моменту її створення до початку 90-х років бібліотеці відводили визначальну роль у навчально-освітньому, науково-дослідному, тренувальному та виховному процесах. Літератури надходило багато, її тематико-типологічна структура відповідала профілю навчального закладу, бібліотека формувалася як багатогалузева. Історично склалося так, що у 20–90-х роках влада активно підтримувала культ книги і саме книга виступала інструментом формування всебічно розвинутої особистості. Бібліотеки всіх рівнів мали щорічний гарантований державний бюджет для поповнення своїх фондів. Це забезпечувало користувачам доступ до будь-якої літератури, що упродовж року друкували в державі. Була побудована чітка система інформаційного забезпечення, що базувалася на централізованому розповсюдженні літератури за бюджетні кошти, з обов'язковою наявністю цієї літератури у ВНЗ, державним фінансуванням видання навчальної та наукової літератури, великими накладками і доступними цінами на книги. У 90-х роках було згорнуто діяльність з пропаганди книги та популяризації читання, бібліотеки зазнали кризи у фінансуванні і залишилися на самоті зі своїми проблемами. Незважаючи на це, бібліотека ЛДУФК ставить перед собою мету відповідати сучасним вимогам, які висуває суспільство, і прагне будувати свою роботу так, щоб якомога повніше, якісно і цілеспрямовано здійснювати інформаційне забезпечення студентів, магістрантів та професорсько-викладацького складу університету.

Список літератури

1. Свістельник І. Р. Бібліотеки ВНЗ фізкультурного профілю в інформаційному забезпеченні вищої фізкультурної освіти // Теорія та методика фізичного виховання. — 2008. — № 11. — С. 3–6.

Надійшла до редакції 25.09.2011 р.

Свистельник И. Р. Библиотеке Львовского государственного университета физической культуры — 65.

В статье рассмотрено становление и развитие библиотеки ЛГУФК — единственной библиотеки в Западном регионе Украины, которая имеет уникальный фонд спортивной литературы. Установлено, что на протяжении многих лет руководитель библиотеки Т. И. Карпенко и коллектив библиотекарей под ее руководством формировали книжный фонд, совершенствовали информационное обеспечение учебного и научного процессов, видоизменяли формы информационного обслуживания, прилагали усилия для превращения библиотеки в мощную информационную составляющую высшего учебного заведения. Показано, что в последнее 20-летие библиотека ЛГУФК в связи с недофинансированием ищет другие способы информационного обеспечения студентов и научных работников ВНЗ, в частности формирует информационно-библиографическую информацию, осуществляет научную и издательскую работу по библиографированию истории высшего учебного заведения и ведущих научных работников вуза, стремится жить проблемами и задачами своего университета, совершенствуя все направления работы.

Ключевые слова: библиотека, история, высшее учебное заведение, информационное обеспечение.

Svistelnik I. Library of the Lviv state university of physical culture — 65.

Becoming and development of library of Lviv State University of Physical Culture is considered in the article - unique library in the Western region of Ukraine which has a unique fund of sporting literature. It is set that during many years a library leader T. I. Karpenko and collective of librarians under its guidance formed a book fund, perfected the informative providing of educational and scientific processes, mutated the forms of informative service, made effort for converting of library into the powerful informative constituent of higher educational establishment. It is shown that in the last a 20 library of Lviv State University of Physical Culture in connection with searches another ways of the informative providing of students and workers of researches of higher educational establishment, in particular forms informatively-bibliographic information, carries out the advanced and publishing study from bibliography history of higher educational establishment and leading workers of researches of institute of higher, aims to live by problems and tasks of the university, perfecting all work assignments.

Key words: library, history, higher educational establishment, informative providing.

Сергієнко Л.П.

S32

Практикум з психології спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2008. — 256 с. (МОН України, лист № 1-4/18-Г-1054 від 14 травня 2008 р.) ISBN 966-7858-51-0.

У навчальному посібнику викладено зміст практикуму з психології спорту та програми з даної навчальної дисципліни. У практикумі наведено короткий зміст лекцій. Фактично це конспекти лекцій, які особливо потрібні студентам заочного відділення та тим, хто навчається дистанційно. На практичних заняттях студентам пропонується виконання психологічних та дидактичних тестів. Навчальний посібник доцільно використовувати під час підготовки до семінарських занять, заліків та іспитів.

Навчальний посібник рекомендовано студентам вищих навчальних закладів освітнього напрямку «Фізичне виховання і спорт» та «Психологія». Може бути корисним для викладачів, фахівців у галузі психології, тренерів, спортсменів високої кваліфікації, широкого кола читачів.

Худолій О.М.

X98

Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. — 2-е вид., випр. — Харків: «ОВС», 2008. — 408 с.: іл. ISBN 966-7858-53-7.

У навчальному посібнику розглянуті загальні питання теорії фізичного виховання, а також теорія і методика розвитку рухових здібностей та навчання фізичним вправам.

Посібник рекомендовано викладачам і студентам факультетів фізичного виховання вищих педагогічних навчальних закладів III—IV рівня акредитації та вчителям фізичної культури середніх загальноосвітніх шкіл.